

АУТСОРСИНГ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА АНАЛІЗ РИНКУ

*Кривенко Е. Ю., студент
Науковий керівник: Костенко Ю.О., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет*

Прагнення до успішного ведення підприємницької діяльності та підвищенню конкурентоспроможності змушує суб'єктів господарювання шукати нові шляхи і форми організації і управління бізнесом. Однією з таких новітніх форм є аутсорсинг.

Термін «аутсорсинг» походить від англійського «outside resource using» – використання зовнішніх ресурсів. Введення 1990 році цього терміна в теорію менеджменту пов'язують із використанням ресурсів зовнішніх організацій у галузі інформаційних технологій (фірма ІВМ). Термін «аутсорсинг» дослівно можна перекласти як залучення виконавців, використання зовнішніх ресурсів, зовнішнє виробництво, підряд, передавання робіт іншій стороні [1].

Метою нашого дослідження є визначення історії виникнення та розвитку аутсорсингу а також аналіз основних тенденцій ринку аутсорсингу як у світі так і в Україні.

Аналіз наукової літератури та інформації в мережі Інтернет дає можливість дослідити хронологію виникнення та розвитку аутсорсингу:

- середина 19 століття - в США з'явилися перші кадрові агентства по підбору робочих, залізничників і листонош;
- середина 19 століття - в Великобританії поширилися кадрові агентства по підбору домашньої прислуги;
- кінець 19 століття - в США, Великобританії та Франції з'явилися юридичні фірми, що допомагали розбиратися в тонкощах прецедентного права. З цих фірм виросла «велика четвірка» аудиторських компаній (PricewaterhouseCoopers, Deloitte Touche Tohmatsu, Ernst & Young, KPMG);
- 1921 р. - аутсорсинг на виробництві почали використовувати General Motors і Ford;
- 1949 р. - в США заснована компанія ADP - першопроходець аутсорсингу розрахунку заробітної плати;
- 1962 р. - в Далласі (США) відкрилася перша ІТ-аутсорсингова компанія EDS. Вона зекономила для General Motors більше 4 млрд. \$ на рік;

– початок 60-х років 20 століття - в СРСР на підприємствах і в НДІ з'явилися обчислювальні центри колективного користування. Вони також надавали доступ до комп'ютерів стороннім організаціям.

– 1990 р. - Говард Андерсон з Yankee Group (США) ввів термін «outsourcing» в бізнес-практику, коли назвав передачу компанією Kodak своїх ІТ-процесів компанії ІВМ, яка сталася у 1989 році;

– 1997 р. - в США кількість а компаній, які використовували аутсорсинг бухгалтерського обліку досягло 80 %;

– 2013 р. - Україна посіла перше місце серед країн Центральної і Східної Європи в категоріях «best market value in IT-outsourcing» і «the largest number of staff employed in IT»;

– 2014 р. - річні витрати на аутсорсинг в усьому світі перевищили 105 млрд. \$;

– 2014 р. - три українські компанії, Intetics, Miratech і Softengi, потрапили в «ТОП-5 зірок, що сходять» рейтингу The Global Outsourcing 100.

Загальні обсяги світового ринку аутсорсингу у 2000-2016 рр. наведені на рисунку 1.

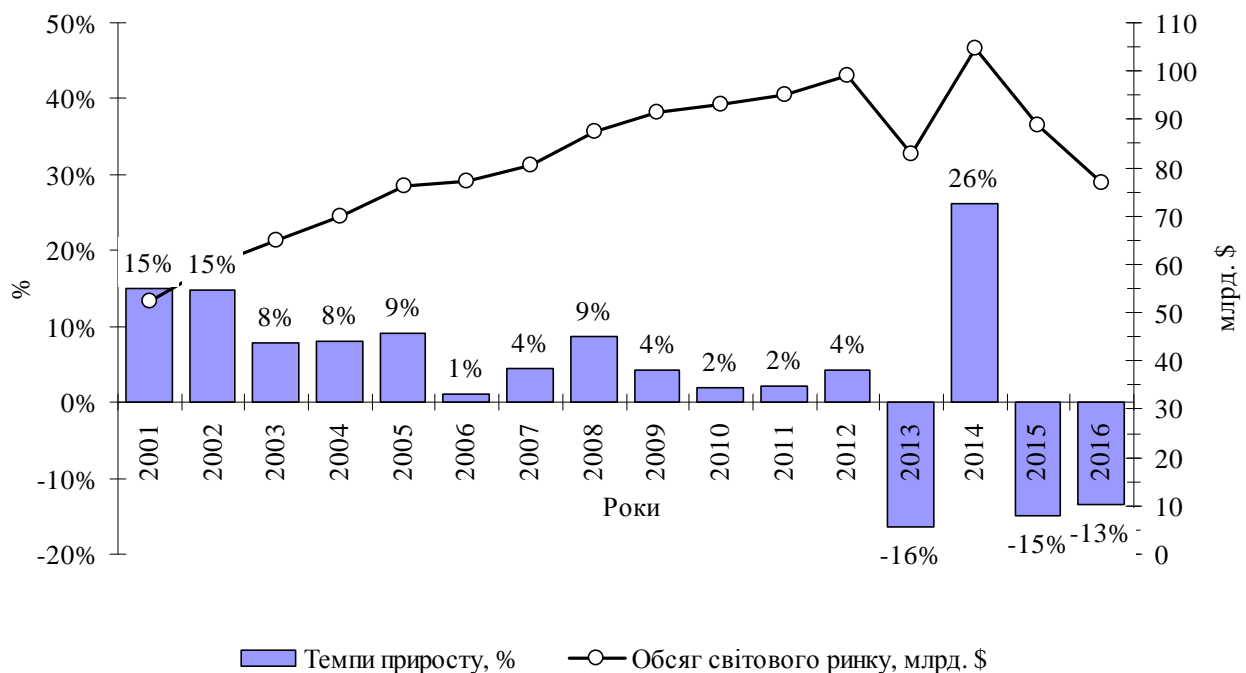

Рисунок 1 - Загальні обсяги світового ринку аутсорсингу у 2000-2016 рр. [2]

Як видно з наведених даних у 2001 - 2012 рр. обсяги світового ринку аутсорсингу постійно зростали (з 52,4 млрд. \$, у 2001 році до 99,2 млрд. \$ у 2012 році або майже у 2 рази). Але у останні роки

доходи світового ринку аутсорсингу були нестійкими. Так у 2016 році обсяг ринку аутсорсингу впав до 76,9 млрд. \$, що є найнижчим показником за останні 10 років.

Найбільшим попитом на ринку аутсорсингу користується ІТ-аутсорсинг, на нього приходиться більше 60 % ринку. Однією з причин нестійких доходів ринку аутсорсингу у останні роки є різкі перепади попиту саме у цьому сегменті ринку аутсорсингу (табл. 1). Так у термін 2011 – 2013 рр. попит на ІТ-аутсорсинг постійно знижувався, але у 2014 році зріс на майже 38 %, але у 2015-2016 рр. знову почав різко падати (у 2015 р. на 16,6 %, а у 2016 р. на 16,7 % тобто спад з два роки склав 30 %).

Таблиця 1 - Обсяги світового ринку аутсорсингу у 2011-2016 рр. за основними типами послуг [3]

Основні типи послуг аутсорсингу	Одиниця виміру	Роки					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
ІТ-аутсорсинг	млрд. \$	66,4	62,6	55,2	76,1	63,5	52,9
Зростання до попереднього року	млрд. \$	-1,4	-3,8	-7,4	20,9	-12,6	-10,6
	%	-2,1	-5,7	-11,8	37,9	-16,6	-16,7
Аутсорсинг бізнес-процесів	млрд. \$	28,7	36,5	27,7	28,5	25,4	24
Зростання до попереднього року	млрд. \$	3,4	7,8	-8,8	0,8	-3,1	-1,4
	%	13,4	27,2	-24,1	2,9	-10,9	-5,5
Разом	млрд. \$	95,1	99,1	82,9	104,6	88,9	76,9
Зростання до попереднього року	млрд. \$	2	4	-16,2	21,7	-15,7	-12
	%	2,1	4,2	-16,3	26,2	-15,0	-13,5

Попит на послуги аутсорсингу бізнес-процесів (за виключенням ІТ-аутсорсингу) залежить від економічної галузі. Галузі фінансових послуг (32 %), виробництво (20 %), телекомунікації (12 %) та енергетика (11 %) є лідерами з використання аутсорсингу бізнес-процесів у своїй діяльності (рисунок 2). У географічному аспекті в 2016 році більше 50 % доходів ринку аутсорсингу було отримано в Європі, на Близькому Сході і в Африці. Південна Європа була основним споживачем була аутсорсингу бізнес-процесів. Лідером ІТ-аутсорсингу є Індія.

На рисунку 3 наведені результати опитування представників суб'єктів господарювання, які у своїй діяльності використовують аутсорсинг.

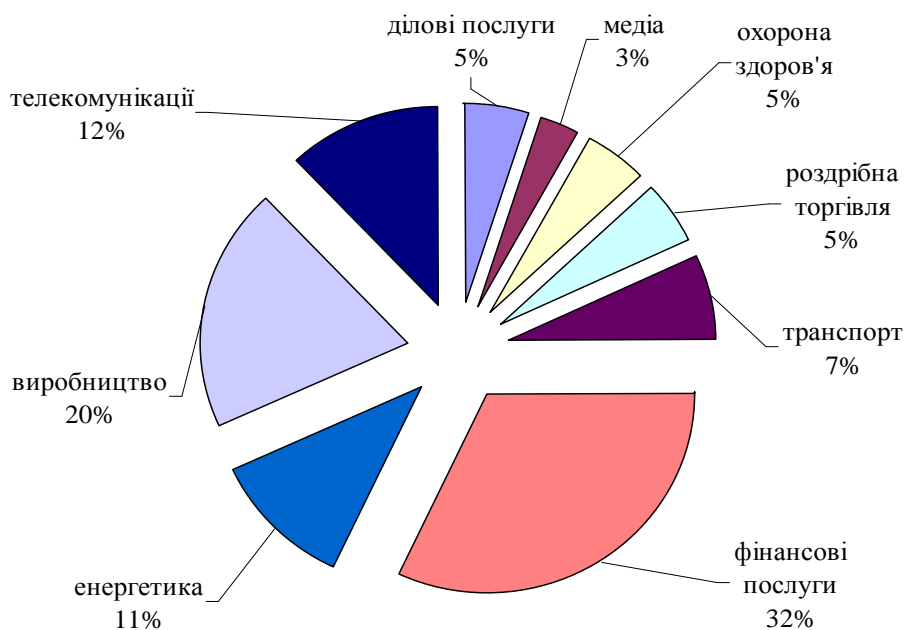

Рисунок 2 - Розподіл світового ринку аутсорсингу бізнес-процесів за галузями економіки [4]

Рисунок 3 - Рейтинг бізнес-процесів які передаються на аутсорсинг в Україні [5]

Отримані дані кореспондують з загальносвітовими тенденціями: лідером аутсорсингу в Україні є IT-аутсорсинг так у 2016 р. приріст

цього сегменту в Україні склав 15-20 %, а обсяг ринку зріс із 2,5 млрд. до \$3 млрд. \$ [6] або майже 6 % від світового ринку ІТ-аутсорсингу. Друге місце посідають аутсорсингові послуги з логістики, далі йдуть ресурсне забезпечення виробничих процесів та послуги по веденню бухгалтерського обліку й розрахунку заробітної плати по 27 % .

Таким чином, послуги з аутсорсингу є дієвим засобом покращення діяльності підприємств. Український ринок, незважаючи на низку стримуючих чинників і деяких проблем, демонструє тенденцію до зростання та має широкі перспективи розвитку.

Література.

1. Аникин, Б. А. Аутсорсинг и аутстаффинг: высокие технологии менеджмента [Текст] : учеб. пособие / Б. А. Аникин, И. Л. Рудая. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 288 с.

2. Global market size of outsourced services from 2000 to 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.statista.com/statistics/189788/global-outsourcing-market-size/>

3. Global outsourcing industry revenue from 2010 to 2016, by service type [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.statista.com/statistics/189800/global-outsourcing-industry-revenue-by-service-type/>

4. Кошкарьова Є. Л. Сучасні тенденції світового ринку ІТ-аутсорсингу / Є. Л. Кошкарьова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Економічна. - 2016. - Вип. 91. - С. 153-161. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhE_2016_91_19.

5. Анализ востребованности и оценка качества услуг аутсорсинга в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravotoday.in.ua/ru/press-centre/market-viewing/view-38/>

6. Яким буде 2017 рік для ІТ-аутсорсингу в Україні – прогнози топ-менеджерів провідних компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://biz.nv.ua/ukr/publications/jakim-bude-2017-rik-dlja-it-autsorsingu-v-ukrajini-prognozi-top-menedzheriv-providnih-kompanij-462548.html>